

SMJERNICE

SMJERNICA (EU) 2015/855 EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 12. ožujka 2015.

o utvrđivanju načela etičkog okvira Eurosustava i o stavljanju izvan snage Smjernice ESB/2002/6 o minimalnim standardima za Europsku središnju banku i nacionalne središnje banke pri obavljanju poslova monetarne politike, deviznih poslova s deviznim pričuvama ESB-a i upravljanju deviznim pričuvama ESB-a (ESB/2015/11)

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 127. i 128.,

uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, a posebno njegov članak 12. stavak 1. i članak 14. stavak 3. u vezi s člankom 3. stavkom 1. i člancima 5. i 16.,

budući da:

- (1) Eurosustav pridaje najveću važnost pristupu korporativnog upravljanja koje stavlja odgovornost, transparentnost i najviše etičke standarde u središte Eurosustava. Pridržavanje tih načela je ključan element kredibiliteta Eurosustava i bitan za osiguranje povjerenja europskih građana.
- (2) U tom kontekstu, smatra se da je potrebno uspostaviti etički okvir Eurosustava kojim se utvrđuju etički standardi čije poštovanje štiti njegov kredibilitet i ugled kao i povjerenje javnosti u integritet i nepristranost članova tijela i članova osoblja Europske središnje banke (ESB) i nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro (dalje u tekstu: „etički okvir Eurosustava“). Etički okvir Eurosustava trebao bi se sastojati od ove Smjernice kojom se utvrđuju načela, skupa najboljih praksi o provedbi tih načela i internih pravila i praksi donesenih od strane svake središnje banke Eurosustava.
- (3) Smjernica ESB/2002/6 ⁽¹⁾ utvrđuje minimalne etičke standarde za središnje banke Eurosustava pri obavljanju poslova monetarne politike, deviznih poslova s deviznim pričuvama ESB-a i upravljanju deviznim pričuvama ESB-a. Upravno vijeće smatra da je potrebno proširiti te minimalne etičke standarde na obavljanje svih zadaća dodijeljenih Eurosustavu kako bi se osiguralo da se isti etički standardi primjenjuju na članove tijela i članove osoblja koji sudjeluju u obavljanju zadaća Eurosustava te kako bi se zaštitio ugled Eurosustava kao cjeline. Smjernicu ESB/2002/6 trebalo bi stoga zamijeniti ovom Smjernicom.
- (4) Povrh toga, trebalo bi dalje razviti postojeće minimalne standarde u vezi sa sprečavanjem zlouporabe povlaštenih informacija utvrđene u Smjernici ESB/2002/6 kako bi se ojačalo sprječavanje takve zlouporabe od strane članova tijela ESB-a ili nacionalnih središnjih banaka ili njihovih članova osoblja te kako bi se isključili mogući sukobi interesa koji proizlaze iz privatnih financijskih transakcija. U tu svrhu, etički okvir Eurosustava treba jasno utvrditi glavne pojmove kao i uloge i odgovornosti različitih uključenih tijela. Osim toga, etički okvir Eurosustava trebao bi utvrditi, povrh opće zabrane zlouporabe povlaštenih informacija, dodatna ograničenja za osobe koje imaju pristup povlaštenim informacijama. Etički okvir Eurosustava također bi trebao utvrditi zahtjeve za praćenje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima i prijavljivanje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima.
- (5) Etički okvir Eurosustava isto bi tako trebao uključivati minimalne standarde u vezi s izbjegavanjem sukoba interesa i primanjem darova i gostoprimitva.

⁽¹⁾ Smjernica ESB/2002/6 od 26. rujna 2002. o minimalnim standardima za Europsku središnju banku i nacionalne središnje banke pri obavljanju poslova monetarne politike, deviznih poslova s deviznim pričuvama ESB-a i upravljanju deviznim pričuvama ESB-a (SL L 270, 8.10.2002., str. 14.).

- (6) Etički okvir Eurosustava trebalo bi primjenjivati u obavljanju zadaća Eurosustava. Poželjno je da središnje banke Eurosustava primjenjuju istovrijedne standarde na članove osoblja ili vanjske suradnike u obavljanju zadaća koje nisu zadaće Eurosustava.
- (7) Odredbe ove Smjernice ne dovode u pitanje važeće nacionalno zakonodavstvo. Kada je NSB spriječen provesti odredbu ove Smjernice zbog važećeg nacionalnog zakonodavstva, dužan je o tome obavijestiti ESB. Uz to, dotični NSB trebao bi razmotriti poduzimanje razumnih mjera koje su mu na raspolaganju kako bi prevladao prepreke na temelju nacionalnog prava.
- (8) Odredbe ove Smjernice ne dovode u pitanje Kodeks ponašanja članova Upravnog vijeća ⁽¹⁾.
- (9) Dok je etički okvir Eurosustava ograničen na obavljanje zadaća Eurosustava, Upravno vijeće je donijelo istovrijedan etički okvir za obavljanje nadzornih zadaća od strane ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela kao dijela jedinstvenog nadzornog mehanizma ⁽²⁾,

DONIJELO JE OVU SMJERNICU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Smjernice:

1. „središnja banka Eurosustava” znači ESB i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro;
2. „zadaće Eurosustava” znači zadaće povjerene Eurosustavu u skladu s Ugovorom i Statutom Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke;
3. „povlaštena informacija” znači svaka tržišno osjetljiva informacija koja se odnosi na obavljanje zadaća Eurosustava od strane središnjih banaka Eurosustava koja još nije objavljena ili dostupna javnosti;
4. „tržišno osjetljiva informacija” znači informacija posebne prirode čija bi objava vjerojatno imala značajan učinak na cijene imovine ili cijene na financijskim tržištima;
5. „upućena osoba” znači svaki član tijela ili član osoblja koji ima pristup povlaštenim informacijama koji nije na jednokratnoj osnovi;
6. „član osoblja” znači svaka osoba koja je u radnom odnosu sa središnjom bankom Eurosustava osim onih kojima su isključivo povjerene zadaće koje nisu povezane s obavljanjem zadaća Eurosustava;
7. „član tijela” znači članovi tijela nadležnih za odlučivanje i drugih internih tijela središnjih banaka Eurosustava koji nisu članovi osoblja;
8. „financijsko društvo” ima isto značenje kako je definirano u poglavlju 2. stavku 2.55. Uredbe (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;
9. „sukob interesa” znači situacija u kojoj članovi tijela ili članovi osoblja imaju osobne interese koji mogu utjecati ili se čini da utječu na nepristrano i objektivno obavljanje njihovih dužnosti;

⁽¹⁾ Kodeks ponašanja članova Upravnog vijeća Europske središnje banke (SL C 123, 24.5.2002., str. 9.).

⁽²⁾ Smjernica (EU) 2015/856 Europske središnje banke od 12. ožujka 2015. o utvrđivanju načela etičkog okvira jedinstvenog nadzornog mehanizma (ESB/2015/12) (vidjeti str. 29. ovog Službenog lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).

10. „osobni interes” znači svaka korist ili moguća korist, financijske ili nefinancijske prirode, za članove tijela ili članove osoblja, članove njihove obitelji i ostalu rodbinu ili za njihov krug prijatelja i bliskih poznanika;
11. „prednost” znači svaki dar, gostoprimstvo ili druga korist financijske ili nefinancijske prirode koja objektivno poboljšava financijski, pravni ili osobni položaj primatelja i na koju primatelj nije inače ovlašten.

Članak 2.

Opseg primjene

1. Ova Smjernica primjenjuje se na središnje banke Eurosustava u obavljanju njihovih zadaća Eurosustava. U tom pogledu, interna pravila koja su donijele središnje banke Eurosustava u izvršavanju odredaba ove Smjernice primjenjuju se na članove njihovih tijela i njihove članove osoblja.
2. Središnje banke Eurosustava imaju za cilj, u mjeri u kojoj je to pravno moguće, proširiti obveze utvrđene u provedbi odredbi ove Smjernice na osobe koje sudjeluju u obavljanju zadaća Eurosustava, a koje nisu članovi osoblja središnjih banaka Eurosustava.
3. Odredbe ove Smjernice ne dovode u pitanje primjenu strožih etičkih pravila od strane središnjih banaka Eurosustava na članove njihovih tijela i članove osoblja.

Članak 3.

Uloge i odgovornosti

1. Upravno vijeće u ovoj Smjernici utvrđuje načela etičkog okvira Eurosustava i uspostavlja najbolje prakse za provedbu tih načela s obzirom na njegovu odgovornost za utvrđivanje korporativne i etičke kulture na razini Eurosustava.
2. Odbor za reviziju, Odbor internih revizora i Odbor za organizacijski razvoj sudjeluju u primjeni i praćenju etičkog okvira Eurosustava u skladu s njihovim ovlaštenjima.
3. Središnje banke Eurosustava utvrđuju uloge i odgovornosti tijela, jedinica i članova osoblja koji sudjeluju u provedbi, primjeni i praćenju etičkog okvira Eurosustava na lokalnoj razini.

Članak 4.

Komunikacija i podizanje svijesti

1. Središnje banke Eurosustava oblikuju svoja interna pravila za provedbu ove Smjernice na jasan i transparentan način, priopćavaju ih članovima svojih tijela i svojim članovima osoblja te osiguravaju njihovu laku dostupnost.
2. Središnje banke Eurosustava poduzimaju odgovarajuće mjere radi podizanja osviještenosti članova svojih tijela i svojih članova osoblja kako bi shvatili svoje obveze na temelju etičkog okvira Eurosustava.

Članak 5.

Praćenje postupanja u skladu s pravilima

1. Središnje banke Eurosustava prate postupanje u skladu s pravilima za provedbu ove Smjernice. Praćenje uključuje, ovisno o slučaju, provođenje redovnih i/ili *ad hoc* provjera nepostupanja u skladu s pravilima. Središnje banke Eurosustava dužne su ustanoviti odgovarajuće postupke za brzo reagiranje na slučajeve nepostupanja u skladu s pravilima i njihovo rješavanje.
2. Praćenje postupanja u skladu s pravilima ne dovodi u pitanje interna pravila koja dozvoljavaju unutarnje istrage kada se sumnja da je član tijela ili član osoblja povrijedio pravila za provedbu ove Smjernice.

Članak 6.

Prijavljivanje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima i daljnje postupanje

1. Središnje banke Eurosustava donose interne postupke za prijavljivanje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima za provedbu ove Smjernice uključujući pravila o prijavljivanju nepravilnosti u skladu s važećim zakonima i propisima.
2. Središnje banke Eurosustava donose mjere kojima se osigurava odgovarajuća zaštita osoba koje prijavljuju slučajeve nepostupanja u skladu s pravilima.
3. Središnje banke Eurosustava dužne su osigurati daljnje praćenje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima, uključujući, prema potrebi, izricanje razmjernih disciplinskih mjera u skladu s važećim disciplinskim pravilima i postupcima.
4. Središnje banke Eurosustava dužne su bez nepotrebnog odgađanja prijaviti svaki veći incident povezan s nepostupanjem u skladu s pravilima za provedbu ove Smjernice preko Odbora za organizacijski razvoj Upravnom vijeću u skladu s važećim internim postupcima. U hitnim slučajevima, središnja banka Eurosustava može izravno Upravnom vijeću prijaviti veći incident povezan s nepostupanjem u skladu s pravilima. U svakom slučaju, središnje banke Eurosustava istodobno obavještavaju Odbor za reviziju.

POGLAVLJE II.

PRAVILA O SPRJEČAVANJU ZLOUPORABE POVLAŠTENIH INFORMACIJA

Članak 7.

Opća zabrana zlorabe povlaštenih informacija

1. Središnje banke Eurosustava dužne su osigurati da je članovima njihovih tijela i njihovim članovima osoblja zabranjena zloraba povlaštenih informacija.
2. Zabrana zlorabe povlaštenih informacija obuhvaća najmanje: (a) uporabu povlaštenih informacija za privatne transakcije za svoj račun ili za račun trećih osoba; (b) otkrivanje povlaštenih informacija svakoj drugoj osobi osim ako je takvo otkrivanje učinjeno u obavljanju profesionalnih dužnosti na temelju načela nužnog poznavanja; i (c) uporabu povlaštenih informacija za savjetovanje sklapanja privatnih financijskih transakcija drugim osobama, ili nagovaranje drugih osoba na sklapanje privatnih financijskih transakcija.

Članak 8.

Posebna ograničenja za upućene osobe

1. Središnje banke Eurosustava osiguravaju ograničenje pristupa povlaštenim informacijama na one članove tijela i članove osoblja kojima je potreban pristup tim informacijama za obavljanje njihovih dužnosti.
2. Središnje banke Eurosustava osiguravaju da sve upućene osobe podliježu posebnim ograničenjima u odnosu na ključne privatne financijske transakcije. Privatna financijska transakcija smatra se ključnom kada je, ili kada se može smatrati da je, usko povezana s obavljanjem zadaća Eurosustava. Središnje banke Eurosustava uspostavljaju u svojim internim pravilima popis navedenih ključnih transakcija koje osobito uključuju:
  - (a) transakcije s dionicama i obveznicama koje izdaju financijska društva osnovana u Uniji;
  - (b) devizne transakcije, transakcije sa zlatom, trgovanje državnim vrijednosnim papirima europodručja;
  - (c) kratkoročno trgovanje, tj. kupnja i naknadna prodaja ili prodaja i naknadna kupnja istog financijskog instrumenta unutar određenog referentnog razdoblja;
  - (d) transakcije s izvedenim financijskim instrumentima povezanim s financijskim instrumentima navedenim pod (a) i (c) i zajedničkim investicijskim fondovima čija je glavna svrha ulaganje u takve financijske instrumente.

3. Središnje banke Eurosustava donose interna pravila kojima se utvrđuju posebna ograničenja za upućene osobe, uzimajući u obzir razloge djelotvornosti, učinkovitosti i razmjernosti. Takva posebna ograničenja mogu se sastojati od bilo koje od sljedećih stavki ili njihovih kombinacija:

- (a) zabrane određenih financijskih transakcija;
- (b) prethodnog odobrenja za određene financijske transakcije;
- (c) zahtjeva za *ex ante* ili *ex post* izvješćivanje za određene financijske transakcije; i/ili
- (d) razdoblja zabrane za određene financijske transakcije.

4. Središnje banke Eurosustava mogu odlučiti primjenjivati ta posebna ograničenja na članove osoblja koji nisu povlaštene osobe.

5. Središnje banke Eurosustava osiguravaju da se njihovi popisi ključnih privatnih transakcija mogu prilagoditi u kratkom roku kako bi odrazili odluke Upravnog vijeća.

6. Središnje banke Eurosustava u svojim internim pravilima utvrđuju uvjete i zaštitne mehanizme temeljem kojih su članovi tijela i članovi osoblja koji povjeravaju upravljanje njihovim privatnim transakcijama nezavisnoj trećoj osobi na temelju pisanog ugovora o upravljanju imovinom izuzeti od posebnih ograničenja utvrđenih u ovom članku.

POGLAVLJE III.

PRAVILA O IZBJEGAVANJU SUKOBA INTERESA

Članak 9.

Sukobi interesa

1. Središnje banke Eurosustava dužne su imati na raspolaganju mehanizam za izbjegavanje situacije u kojoj je kandidat koji se uzima u obzir za imenovanje kao član osoblja u sukobu interesa koji proizlazi iz prethodnih profesionalnih djelatnosti ili osobnih veza.

2. Središnje banke Eurosustava donose interna pravila koja zahtijevaju od članova njihovih tijela i njihovih članova osoblja da za vrijeme svojeg zaposlenja izbjegavaju svaku situaciju koja bi mogla dovesti do sukoba interesa i da prijavljuju takve situacije. Središnje banke Eurosustava osiguravaju da su, u slučaju prijave sukoba interesa, na raspolaganju odgovarajuće mjere za izbjegavanje navedenog sukoba, uključujući razrješenje od dužnosti u vezi s određenim pitanjem.

3. Središnje banke Eurosustava dužne su imati na raspolaganju mehanizam za procjenu i izbjegavanje mogućih sukoba interesa koji proizlaze iz profesionalnih djelatnosti koje su članovi njihovih tijela i njihovi članovi rukovodećeg osoblja, koji su izravno odgovorni izvršnim razinama, obavljali nakon zaposlenja.

4. Središnje banke Eurosustava dužne su, prema potrebi, imati na raspolaganju mehanizam za procjenu i izbjegavanje mogućih sukoba interesa koji proizlaze iz profesionalnih djelatnosti koje obavljaju njihovi članovi osoblja za vrijeme neplaćenog dopusta.

POGLAVLJE IV.

PRAVILA O PRIHVATANJU DAROVA I GOSTOPRIMSTVA

Članak 10.

Zabrana primanja koristi

1. Središnje banke Eurosustava donose interna pravila kojima se zabranjuje članovima njihovih tijela i njihovim članovima osoblja traženje, primanje ili prihvaćanje obećanja u vezi s primanjem, za svoj račun ili za račun druge osobe, ikakve koristi povezane na bilo koji način s obavljanjem njihovih službenih dužnosti.

2. Središnje banke Eurosustava mogu odrediti u svojim internim pravilima iznimke od zabrane utvrđene u stavku 1. s obzirom na koristi ponuđene od strane središnjih banaka, tijela institucija Unije ili agencija, međunarodnih organizacija i državnih agencija, i s obzirom na koristi uobičajene ili zanemarive vrijednosti ponuđene od strane privatnog sektora, pod uvjetom, u potonjem slučaju, da koristi nisu učestale niti iz istog izvora. Središnje banke Eurosustava dužne su osigurati da te iznimke ne utječu i da se ne smatra da utječu na neovisnost i nepristranost članova njihovih tijela i njihovih članova osoblja.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Stavljanje izvan snage

Smjernica ESB/2002/6 ovime se stavlja izvan snage.

Članak 12.

Stupanje na snagu i provedba

1. Ova Smjernica proizvodi pravne učinke na dan kada su o njoj obaviještene nacionalne središnje banke.
2. Središnje banke Eurosustava poduzimaju potrebne mjere za provedbu i usklađivanje s ovom Smjernicom i primjenjuju ih od 18. ožujka 2016. Nacionalne središnje banke izvješćuju ESB o svim preprekama za provedbu ove Smjernice i obavještavaju ESB o propisima i sredstvima koji se odnose na te mjere najkasnije do 18. siječnja 2016.

Članak 13.

Izvjешćivanje i preispitivanje

1. Nacionalne središnje banke jednom godišnje izvješćuju ESB o provedbi ove Smjernice.
2. Upravno vijeće preispituje ovu Smjernicu najmanje jednom svake tri godine.

Članak 14.

Adresati

Ova Smjernica upućena je svim središnjim bankama Eurosustava.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 12. ožujka 2015.

Upravno vijeće ESB-a
Predsjednik ESB-a
Mario DRAGHI